

Noter

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Regnskapsprinsipper	2
Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger	3
Note 3 - Segmentrapportering	5
Note 4 - Kapitaldekning	8
Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring	10
Note 6 - Tap på utlån og garantier	11
Note 7 - Tapsavsetning på utlån og garantier	12
Note 8 - Brutto utlån	14
Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	15
Note 10 - Netto renteinntekter	16
Note 11 - Andre driftskostnader	17
Note 12 - Øvrige eiendeler	18
Note 13 - Annen gjeld	19
Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital	20
Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	21
Note 16 - Likviditetsrisiko	24
Note 17 - Resultat per egenkapitalbevis	25

Note 1 - Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 SMN avlegger kvartalsregnskapet i samsvar med børsforskrift, børsregler og International Financial Reporting Standards (IFRS), godkjent av EU, herunder IAS 34 om delårsrapportering. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2018. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap med unntak av implementering av IFRS 16 og IFRS 9, som beskrevet under.

Endringer i IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7 som følge av IBOR reformen

IASB kom i september 2019 med endringer til IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7. Endringene gir foretak midlertidige lettelser til særskilte krav knyttet til sikringsbokføring i perioden med usikkerhet før de nåværende referanserentene er byttet med alternative tilnærmet risikofrie renter. Disse endringene gjelder fra 2020, men kan tidligimplementeres i 2019-regnskapet. SpareBank 1 SMN har valgt å tidligimplementere endringene. Valget om å tidligimplementere medfører at sikringsforholdene kan videreføres uberørt av IBOR-reformen. IBOR-reformen er en pågående prosess hvor referanserenter benyttet i fordringer, lån og derivater byttes med nye renter.

Leieavtaler - IFRS 16

IFRS 16 Leieavtaler angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietager) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietaker innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra tidligere prinsipper. I hovedsak er det konsernets ordinære husleieavtaler som blir omfattet av IFRS 16. Diskonteringsrenten som er benyttet utgjør 2 prosent. Bruksrett presenteres i balansen under regnskapslinjen «Varige driftsmidler», mens tilhørende leieforpliktelse presenteres under regnskapslinjen «Annen gjeld».

Det vises også til note 2 i årsregnskapet for 2018 for ytterligere detaljer om implementeringen av IFRS 16. Effektene på regnskapet hittil i 2019 er angitt under. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Morbank	Konsern
31.12.19 Rett til bruk eiendel (mill. kr)	31.12.19
379 Balanseført verdi 1. januar 2019	587
9 Tilgang	32
- Avgang	-43
4 Andre endringer	5
392 Balanseført verdi 31. desember 2019	581
- Akkumulerte avskrivninger 1. januar 2019	-
49 Avskrivninger i perioden	87
- Avgang	-5
49 Akkumulerte avskrivninger 31. desember 2019	82
342 Netto balanseført verdi av rett til bruk eiendel 31. desember 2019	499
379 Leieforpliktelse 1. januar 2019	587
9 Nye avtaler i perioden	19
4 Andre endringer	-25
-54 Leiebetalinger i perioden - avdrag	-88
10 Renter	12
347 Leieforpliktelse 31. desember 2019	505
31.12.19 Resultatregnskap	31.12.19
49 Avskrivninger	87
10 Renter	12
59 Sum	98
Effekter IFRS 16	
54 Reduksjon driftskostnader etter IAS 17	88
59 Økning kostnader etter IFRS 16	98
- 5 Endringer i resultat før skatt i perioden	- 11

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimater og forutsetninger i note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

SpareBank 1 SMN -konsernet har innskuddspensjonsordning. For ytterligere beskrivelse av pensjonsordningen, se note 24 i årsrapporten for 2018.

Konsernets pensjonsforpliktelser regnskapsføres i henhold til IAS 19R. Estimatavvik føres derfor direkte mot egenkapitalen og presenteres under andre inntekter og kostnader.

Ytelsesordningen ble besluttet avvirket i styremøte 21. oktober 2016. Ansatte i ytelsesordningen gikk over på innskuddsbasert pensjon fra første januar 2017, og har mottatt fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Fripoliser forvaltes av SpareBank 1 SMN pensjonskasse som fra første januar 2017 er fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Pensjonskasse som omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Styret i SpareBank 1 SMN pensjonskasse skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltagere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i SpareBank 1 SMN pensjonskasse.

Det er foretatt ny beregning av konsernets pensjonsforpliktelser per 31. desember 2019:

Økonomiske forutsetninger	31.12.18	1.1.19	31.12.19
Diskonteringsrate	2,60 %	2,60 %	2,30 %
Avkastning	2,60 %	2,60 %	2,30 %
Lønnsregulering	2,50 %	2,50 %	2,00 %
G-regulering	2,50 %	2,50 %	2,00 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	19,10 %	19,10 %	19,10 %

Demografiske forutsetninger

Dødelighet, giftemåls sannsynlighet etc	K2013 BE
Uførhet	IR73
Frivillig avgang	2% til 50år, 0% etter 50år

Bevegelse hittil i år (mill.kr)	Sikret	Usikret	Totalt
Netto pensjonsforpliktelse 1.1.19	-179	21	-158
Korrigerings mot EK 31.12.19	35	-3	33
Netto pensjonskostnad	-5	1	-4
Foretakets tilskudd	-	-	-
Utbetalinger over drift	-	-3	-3
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.19	-148	16	-132

Finansiell status (mill. kr)	31.12.19	31.12.18
Pensjonsforpliktelse	608	588
Verdi av pensjonsmidler	-743	-749
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-135	-161
Arbeidsgiveravgift	3	3
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-132	-158

Pensjonskostnad konsern (mill.kr)	2019	2018
Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	0	1
Renter	-4	-4
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-4	-3
Arbeidsgiveravgift	0	0
Innskuddspensjon og AFP	108	98
Periodens pensjonskostnad	105	96

Virksomhet holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

31.12.19 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Virksomhetens resultat	Eierandel
Mavi XV AS konsern	40	0	5	5	-	100 %
Sum Holdt for salg	40	0	5	5	-	

Oppkjøp av SpareBank 1 SMN Spire Finans (tidligere DeBank)

5. februar 2019 kjøpte SpareBank 1 SMN 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 SMN Spire Finans AS for 40 millioner kroner. Kjøpet medførte en negativ goodwill på 31 millioner kroner som inngår som gevinst i netto resultat fra finansielle instrumenter.

Årsaken til at transaksjonen førte til en gevinst er at virkelig verdi av netto eiendeler var høyere enn kjøpesummen. Allokering av virkelig verdi knyttet til oppkjøpet fordeler seg som følger:

Eiendeler	Virkelig verdi innregnet ved oppkjøp
Utlån	207
Andre eiendeler	14
Sum eiendeler	221
Gjeld	
Innskudd fra kunder	142
Avsetninger	5
Annen gjeld	4
Sum gjeld	151
Netto identifiserbare eiendeler og gjeld	70
Goodwill ved oppkjøpet	-31
Kjøpesum	40

Note 3 - Segmentrapportering

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 31. desember 2019

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB 1 Markets	SB 1		SB 1		BN	Øvrige/ elim	Total
				EM 1	Finans MN	Regnskaps- huset SMN	SB 1 Gruppen			
Netto renteinntekter	1.160	1.024	-17	-1	313	-0	-	-	207	2.687
Renter av anvendt kapital	211	147	-	-	-	-	-	-	-358	-
Sum renteinntekter	1.372	1.171	-17	-1	313	-0	-	-	-151	2.687
Netto provisjons- og andre inntekter	805	205	509	540	73	502	-	-	-345	2.290
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	12	117	-	-	-	252	107	714	1.201
Sum inntekter	2.177	1.388	609	540	386	502	252	107	218	6.178
Sum driftskostnader	875	410	566	538	184	394	-	-	-169	2.797
Resultat før tap	1.302	978	43	1	202	108	252	107	386	3.380
Tap på utlån, garantier m.v.	32	213	-	-	52	-	-	-	2	299
Resultat før skatt	1.270	765	43	1	150	108	252	107	384	3.081
EK avkastning *)	13,1 %	11,7 %								13,7 %
Balanse										
Utlån til kunder	119.381	40.162	-	-	8.897	-	-	-	-663	167.777
Herav solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	-40.122	-1.378	-	-	-	-	-	-	-0	-41.500
Nedskrivning utlån	-119	-819	-	-	-56	-	-	-	-4	-998
Andre eiendeler	220	5.495	3.669	309	21	527	1.609	1.425	28.109	41.384
Sum eiendeler	79.360	43.460	3.669	309	8.861	527	1.609	1.425	27.442	166.662
Innskudd fra og gjeld til kunder	41.639	42.756	-	-	-	-	-	-	1.522	85.917
Annen gjeld og egenkapital	37.721	704	3.669	309	8.861	527	1.609	1.425	25.920	80.745
Sum egenkapital og gjeld	79.360	43.460	3.669	309	8.861	527	1.609	1.425	27.442	166.662

Konsern 31. desember 2018

Resultatregnskap (i mill kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB 1 Markets	SB 1		SB1- Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/ elim	Total
				EM 1	MN					
Netto renteinntekter	1.056	981	-14	-1	275	-0	-	-	105	2.403
Renter av anvendt kapital	177	129	-	-	-	-	-	-	-306	-
Sum renteinntekter	1.234	1.110	-14	-1	275	-0	-	-	-201	2.403
Netto provisjons- og andre inntekter	793	202	460	497	62	444	-	-	-282	2.177
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	17	105	-	-	-	289	92	255	757
Sum inntekter	2.027	1.329	551	496	337	444	289	92	-228	5.337
Sum driftskostnader	804	373	536	519	155	373	-	-	-137	2.624
Resultat før tap	1.223	956	15	-23	182	71	289	92	-92	2.713
Tap på utlån, garantier m.v.	17	212	-	-	34	-	-	-	-	263
Resultat før skatt	1.206	744	15	-23	149	71	289	92	-92	2.450
EK avkastning*)	13,2%	11,3%								12,2%
Balanse										
Utlån til kunder	112.723	40.458	-	-	7.760	-	-	-	-714	160.317
Herav solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	-38.189	-1.656	-	-	-	-	-	-	0	-39.844
Nedskrivning utlån	-103	-594	-	-	-45	-	-	-	-2	-744
Andre eiendeler	121	4.261	2.258	276	9	394	1.569	1.238	30.850	40.975
Sum eiendeler	74.552	42.560	2.258	276	7.723	394	1.569	1.238	30.134	160.704
Innskudd fra og gjeld til kunder	40.046	39.236	-	-	-	-	-	-	1.333	80.615
Annen gjeld og egenkapital	34.506	3.324	2.258	276	7.723	394	1.569	1.238	28.801	80.089
Sum egenkapital og gjeld	74.552	42.560	2.258	276	7.723	394	1.569	1.238	30.134	160.704

*) Regulatorisk kapital er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i Privatmarked og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 15,0 prosent for å være i tråd med bankens kapitalmål gjennom året

**)	31.12.19	31.12.18
**) Spesifikasjon av netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser (mill. kr)		
Utbytte	15	8
Gevinst/(tap) på aksjer	120	96
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	-20	-77
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	132	187
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbøker ***)	-9	-4
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	9	10
Gevinst/(tap) på valuta	22	63
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	54	58
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	307	334
SpareBank 1 Gruppen	252	289
Gevinst Fremtind Forsikring	460	0
SpareBank 1 Boligkreditt	26	-7
SpareBank 1 Næringskreditt	21	15
BN Bank	113	97
SpareBank 1 Kredittkort	13	23
SpareBank 1 Betaling	3	-12
Andre selskaper	-8	12
Sum avkastning på eierinteresser	879	416
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	1.201	757
***) Spesifikasjon av virkelig- verdi sikring		
Virkelig verdi- endringer på sikringsinstrumentet	-65	-46
Virkelig verdi- endringer på den sikrede posten henførbart til sikret risiko	56	42
Gevinster el. tap fra sikringsbøker, netto	-9	-4

Note 4 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretakporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

Per 31. desember 2019 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og den norske motsyklisk kapitalbuffer 2,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 12,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner. Per 31. desember 2019 har redusert beregningsgrunnlag medført at det er det kronemessige kravet på 1.794 millioner kroner som er bindende for pilar 2-kravet. Dette medfører at kravet øker fra 1,9 prosent til 1,95 prosent. Totalt minstekrav per 31. desember 2019 er derfor økt fra 14,4 prosent til 14,45 prosent.

EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRDIV ble inntatt i norsk rett med virkning fra 31. desember 2019. Med dette falt Basel-1 gulvet bort og SMB-rabatt ble innført. På samme tidspunkt økte motsyklisk kapitalbuffer med 0,5 prosent til 2,5 prosent. Systemrisikobufferen vil øke til 4,5 prosent med virkning fra 31. desember 2020.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2019 er morbanken og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Deler av konsernets fondsobligasjoner og ansvarlig lån er utstedt i henhold til gammelt regelverk. Disse har vært gjenstand for nedtrapping med 60 prosent i 2018 og 70 prosent i 2019. Per 31. desember 2019 hadde morbanken 287 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping.

Morbank			Konsern	
31.12.18	31.12.19	(mill. kr)	31.12.19	31.12.18
16.409	17.822	Sum balanseført egenkapital	20.420	18.686
-1.000	-1.250	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.293	-1.043
-533	-512	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.099	-1.079
-1.034	-1.314	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-1.314	-1.034
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-761	-637
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	438	366
-31	-33	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-45	-44
-268	-305	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-351	-286
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	3	5
-163	-185	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-168	-206
13.381	14.222	Sum ren kjernekapital	15.830	14.727
1.000	1.250	Fondsobligasjon	1.637	1.378
367	275	Fondsobligasjon omfattet av overgangsbestemmelser	275	367
14.748	15.747	Sum kjernekapital	17.742	16.472
		Tilleggs kapital utover kjernekapital		
1.750	1.750	Ansvarlig kapital	2.240	2.316
96	12	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	12	96
-140	-140	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-140	-140
1.705	1.623	Sum tilleggs kapital	2.113	2.272
16.453	17.370	Netto ansvarlig kapital	19.854	18.743

		Minimumskrav ansvarlig kapital		
967	911	Spesialiserte foretak	1.101	1.116
1.156	1.139	Foretak	1.149	1.163
1.516	1.628	Massemarked eiendom	2.299	2.098
90	98	Massemarked øvrig	101	92
1.062	984	Egenkapitalposisjoner IRB	1	1
4.790	4.760	Sum kredittrisiko IRB	4.651	4.470
3	2	Stater og sentralbanker	3	4
87	86	Obligasjoner med fortrinnsrett	132	124
390	419	Institusjoner	282	246
-	-	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	5	8
23	42	Foretak	239	221
73	22	Massemarked	463	520
12	9	Engasjementer med pant i fast eiendom	167	215
228	236	Egenkapitalposisjoner	377	366
57	104	Øvrige eiendeler	151	107
873	918	Sum kredittrisiko Standardmetoden	1.818	1.810
30	31	Gjeldsrisiko	34	31
-	-	Egenkapitalrisiko	15	7
-	-	Valutarisiko og oppgjørsrisiko	3	3
370	407	Operasjonell risiko	720	575
39	29	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	115	122
-	-	Overgangsordning	-	1.074
6.102	6.145	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.357	8.093
76.274	76.817	Beregningsgrunnlag (RWA)	91.956	101.168
3.432	3.457	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.138	4.553
		Bufferkrav		
1.907	1.920	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.299	2.529
2.288	2.305	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	2.759	3.035
1.525	1.920	Motsykliskbuffer, 2,5 (2,0) prosent	2.299	2.023
5.721	6.145	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	7.357	7.588
4.228	4.620	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	4.335	2.587
		Kapitaldekning		
17,5 %	18,5 %	Ren kjernekapitaldekning	17,2 %	14,6 %
19,3 %	20,5 %	Kjernekapitaldekning	19,3 %	16,3 %
21,6 %	22,6 %	Kapitaldekning	21,6 %	18,5 %
		Uvektet kjernekapitalandel		
153.395	161.905	Balanseposter	230.048	216.240
7.110	6.830	Poster utenom balansen	7.897	9.086
-832	-851	Øvrige justeringer	-1.503	-1.474
159.673	167.885	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	236.441	223.853
14.748	15.747	Kjernekapital	17.742	16.472
9,2 %	9,4 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,5 %	7,4 %

Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.18	31.12.19	(mill. kr)	31.12.19	31.12.18
12.362	13.203	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	13.558	12.686
869	833	Havbruk	1.132	1.180
3.438	2.212	Industri og bergverk	2.595	3.787
2.947	3.157	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.970	3.661
2.335	2.181	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.517	2.621
4.227	4.660	Sjøfart og offshore	4.660	4.227
15.107	14.800	Eiendomsdrift	14.878	15.168
2.531	2.445	Forretningsmessig tjenesteyting	2.146	2.162
4.145	4.542	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5.409	4.961
44	2	Offentlig forvaltning	12	55
1.658	1.890	Øvrige sektorer	1.863	1.679
49.663	49.926	Sum næring	52.740	52.186
103.537	109.544	Lønnstakere	115.036	108.131
153.200	159.470	Sum utlån inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	167.777	160.317
38.062	39.833	Herav Boligkreditt	39.833	38.062
1.782	1.667	Herav Næringskreditt	1.667	1.782
113.356	117.970	Brutto utlån til kunder	126.277	120.473
639	850	- Tapsavsetning utlån til amortisert kost	911	686
58	87	- Tapsavsetning utlån til virkelig verdi over totalresultat	87	58
112.659	117.033	Netto utlån til kunder	125.279	119.728

Note 6 - Tap på utlån og garantier

Morbank

Morbank	Januar - Desember			Januar - Desember		
	2019			2018		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i tapsavsetninger	28	205	234	18	126	144
Mertap ved konstatering	10	9	19	6	86	93
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-5	-1	-7	-7	-1	-8
Sum tap på utlån og garantier	32	213	245	17	212	229

Konsern

Konsern	Januar - Desember			Januar - Desember		
	2019			2018		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i tapsavsetninger	34	212	246	23	127	150
Mertap ved konstatering	40	22	62	30	98	127
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-6	-2	-8	-13	-1	-15
Sum tap på utlån og garantier	68	231	299	40	223	263

Note 7 - Tapsavsetning på utlån og garantier

Morbank (mill. kr)	1.1.19	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.19
Utlån til amortisert kost Næringsliv	742	201	-27	916
Utlån til amortisert kost Privatmarked	45	-6	-5	34
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	75	34	-	109
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	-	1	-	1
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	862	230	-32	1.060
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	697	272	-32	937
Annen gjeld - avsetninger	148	-48	-	100
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	17	6	-	23

Morbank (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.017	125	-400	742
Utlån til amortisert kost Privatmarked	32	28	-15	45
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.114	163	-415	862
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.027	86	-415	697
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Konsern (mill. kr)	1.1.19	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.19
Utlån til amortisert kost Næringsliv	766	212	-31	948
Utlån til amortisert kost Privatmarked	68	0	-5	63
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	75	34	-	109
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	-	1	-	1
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	909	248	-36	1.121
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	744	290	-36	998
Annen gjeld - avsetninger	148	-48	-	100
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	17	6	-	23

Konsern (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.041	128	-402	766
Utlån til amortisert kost Privatmarked	49	34	-15	68
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.155	171	-417	909
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.068	93	-417	744
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Avsetning til tap på utlån Morbank (mill. kr)	Januar - desember 2019				Januar-desember 2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	91	210	413	714	83	207	755	1.044
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	29	-29	-0	-	30	-30	0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-10	10	-0	-	-5	5	0	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-15	15	-	0	-2	3	-
Netto ny måling av tap	-29	122	191	285	-31	32	75	76
Nye utstedte eller kjøpte utlån	40	37	1	79	49	90	1	139
Utlån som har blitt fraregnet	-31	-52	-1	-85	-34	-92	-4	-130
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-32	-32	-	-	-415	-415
Utgående balanse	91	283	586	961	91	210	413	714

Avsetning til tap på garantier og ubenyttede kreditter Morbank (mill. kr)	Januar-desember 2019				Januar-desember 2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	11	47	90	148	13	49	7	70
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	3	-3	-0	-	2	-2	-0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1	1	-	-	-1	1	-0	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-0	0	-	-0	-0	0	-
Netto ny måling av tap	-2	3	-33	-33	-3	12	83	92
Nye utstedte eller kjøpte utlån	7	1	0	8	6	3	0	9
Utlån som har blitt fraregnet	-3	-20	-0	-24	-6	-17	-0	-23
Utgående balanse	14	29	57	100	11	47	90	148

Avsetning til tap på utlån Konsern (mill. kr)	Januar-desember 2019				Januar-desember 2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	102	223	436	761	93	218	775	1.085
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	32	-31	-1	-	32	-31	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-11	13	-2	-	-6	7	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-16	16	-	-0	-3	4	-
Netto ny måling av tap	-34	125	198	290	-34	35	83	85
Nye utstedte eller kjøpte utlån	48	44	10	102	53	93	3	149
Utlån som har blitt fraregnet	-33	-55	-7	-96	-36	-94	-11	-140
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-36	-36	-	-	-417	-417
Utgående balanse	104	302	616	1.021	102	224	436	761

Avsetning til tap på garantier og ubenyttede kreditter Konsern (mill. kr)	Januar-desember 2019				Januar-desember 2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	11	47	90	148	13	49	7	70
Avsetning til tap								
Overført til (fra) Trinn 1	3	-3	-0	-	2	-2	-0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1	1	-	-	-1	1	-0	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-0	0	-	-0	-0	0	-
Netto ny måling av tap	-2	3	-33	-33	-3	12	83	92
Nye utstedte eller kjøpte utlån	7	1	0	8	6	3	0	9
Utlån som har blitt fraregnet	-3	-20	-0	-24	-6	-17	-0	-23
Utgående balanse	14	29	57	100	11	47	90	148

Note 8 - Brutto utlån

Morbank	Utlån gjenstand for nedskrivning			Utlån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt					
Balanse 1. januar 2019	97.458	9.888	1.543	4.467	113.356
Overført til Trinn 1	2.479	-2.438	-41	-	-
Overført til Trinn 2	-3.252	3.318	-66	-	-
Overført til Trinn 3	-67	-361	429	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-3.481	-213	-28	-133	-3.856
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	54.871	1.793	497	1.022	58.184
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-45.771	-2.879	-335	-678	-49.665
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-2	-6	-41	0	-49
Balanse 31. desember 2019	102.235	9.101	1.957	4.677	117.970

Morbank	Utlån gjenstand for nedskrivning			Utlån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt (mill. kr)					
Balanse 1. januar 2018	91.074	9.931	1.560	3.278	105.843
Overført til Trinn 1	2.230	-2.230	-	-	-
Overført til Trinn 2	-2.637	2.644	-7	-	-
Overført til Trinn 3	-458	-31	489	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-5.487	-65	11	-148	-5.689
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	46.099	2.067	72	2.269	50.507
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-33.363	-2.428	-581	-933	-37.305
Balanse 31. desember 2018	97.458	9.888	1.543	4.467	113.356

Konsern	Utlån gjenstand for nedskrivning			Utlån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt					
Balanse 1. januar 2019	103.494	10.829	1.683	4.467	120.473
Overført til Trinn 1	2.712	-2.665	-47	-	-
Overført til Trinn 2	-3.865	3.953	-88	-	-
Overført til Trinn 3	-126	-402	527	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-4.553	-441	-53	-133	-5.180
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	58.443	2.164	524	1.022	62.153
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-46.963	-3.082	-396	-678	-51.119
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-2	-6	-41	-	-49
Balanse 31. desember 2019	109.140	10.350	2.110	4.677	126.277

Konsern	Utlån gjenstand for nedskrivning			Utlån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt (mill. kr)					
Balanse 1. januar 2018	96.286	10.855	1.652	3.278	112.071
Overført til Trinn 1	2.439	-2.391	-48	-	-
Overført til Trinn 2	-2.957	2.970	-13	-	-
Overført til Trinn 3	-464	-71	536	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-6.397	-260	89	-148	-6.716
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	48.841	2.283	89	2.269	53.483
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-34.253	-2.556	-622	-933	-38.365
Balanse 31. desember 2018	103.494	10.829	1.682	4.467	120.473

Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.18	31.12.19	(mill. kr)	31.12.19	31.12.18
3.066	3.064	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	3.064	3.066
742	645	Havbruk	645	742
1.696	1.582	Industri og bergverk	1.582	1.696
3.541	3.363	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.363	3.541
4.663	4.197	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	4.197	4.663
996	1.059	Sjøfart og offshore	1.059	996
4.949	5.027	Eiendomsdrift	4.718	4.644
6.883	7.643	Forretningsmessig tjenesteyting	7.643	6.883
6.572	8.186	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	7.819	6.210
12.202	13.162	Offentlig forvaltning	13.162	12.202
3.083	3.278	Øvrige sektorer	3.001	2.917
48.393	51.206	Sum næring	50.253	47.561
33.055	35.664	Lønnstakere	35.664	33.055
81.448	86.870	Sum innskudd	85.917	80.615

Note 10 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
Januar - Desember			Januar - Desember	
2018	2019	(mill. kr)	2019	2018
		Renteinntekter		
166	246	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	103	62
1.641	1.693	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	2.177	2.042
1.528	1.792	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over andre inntekter og kostnader)	1.814	1.528
106	134	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over resultatet)	134	106
295	375	Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer (virkelig verdi over resultatet)	371	291
0	-	Andre renteinntekter	26	28
3.737	4.241	Sum renteinntekter	4.626	4.057
		Rentekostnader		
142	170	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	190	154
749	1.042	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	1.019	734
615	545	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	545	615
84	84	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	86	86
0	10	Andre rentekostnader	33	15
50	65	Avgift Sparebankenes sikringsfond	65	50
1.640	1.916	Rentekostnader og lignende kostnader	1.939	1.655
2.097	2.325	Netto renteinntekter	2.687	2.403

Note 11 - Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
Januar - Desember			Januar - Desember	
2018	2019	(mill. kr)	2019	2018
217	234	IT-kostnader	321	293
12	19	Porto og verditransport	23	17
53	63	Markedsføring	101	106
66	109	Avskrivninger	172	99
108	42	Driftskostnader faste eiendommer	57	153
93	134	Kjøpte tjenester	193	151
134	149	Øvrige driftskostnader	231	221
685	750	Sum driftskostnader	1.098	1.040

Note 12 - Øvrige eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.18	31.12.19	(mill. kr)	31.12.19	31.12.18
-	-	Utsatt skattefordel	158	175
97	85	Varige driftsmidler	222	234
-	342	Bruksrett eiendom	499	-
67	107	Opptjente ikke motatte inntekter	132	86
7	13	Fordringer verdipapirer	292	277
179	148	Pensjonsmidler	148	179
384	546	Andre eiendeler	640	737
733	1.241	Sum øvrige eiendeler	2.092	1.687

Note 13 - Annen gjeld

Morbank			Konsern	
31.12.18	31.12.19	(mill. kr)	31.12.19	31.12.18
84	48	Utsatt skatt	115	147
389	475	Betalbar skatt	546	448
10	10	Formuesskatt	10	10
30	76	Tidsavgrensninger	437	412
115	127	Avsetninger	127	115
148	100	Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditter	100	148
21	16	Pensjonsforpliktelser	16	21
-	347	Leieforpliktelse	505	-
97	68	Trasseringsgjeld	68	97
11	6	Leverandørgjeld	57	66
699	9	Gjeld verdipapirer	197	809
-	-	Egenkapitalinstrumenter	244	31
288	287	Annen gjeld	317	317
1.892	1.570	Sum annen gjeld	2.841	2.670

Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Konsern

Endring i verdipapirgjeld (mill. kr)	31.12.18	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.19
Sertifikatgjeld, nominell verdi	391	-	385	-7	-
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	43.463	6.230	6.036	-934	42.722
Verdijusteringer	158	-	-	-85	73
Påløpte renter	256	-	-	-38	218
Totalt	44.269	6.230	6.421	-1.064	43.014

Endring i ansvarlig lånekapital (mill. kr)	31.12.18	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.19
Ordinære ansvarlig lånekapital, nominell verdi	1.793	-	-	-	1.793
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	450	-	164	-	287
Verdijusteringer	13	-	-	-11	1
Påløpte renter	12	-	-	-2	10
Totalt	2.268	-	164	-14	2.090

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskasserveksler.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2019:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	3	2.969	-	2.972
- Obligasjoner og sertifikater	2.913	20.202	-	23.115
- Egenkapitalinstrumenter	2.506	43	405	2.953
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.636	4.678
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder			71.336	71.336
Sum eiendeler	5.421	23.256	76.377	105.054
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	2	3.525	-	3.528
- Egenkapitalinstrumenter	244	-	-	244
Sum forpliktelser	247	3.525	-	3.772

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2018:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	1	4.117	-	4.119
- Obligasjoner og sertifikater	2.786	17.563	-	20.348
- Egenkapitalinstrumenter	1.195	128	550	1.873
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.425	4.467
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	61.295	61.295
Sum eiendeler	3.982	21.850	66.269	92.102
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	4	2.977	-	2.982
- Egenkapitalinstrumenter	31	-	-	31
Sum forpliktelser	36	2.977	-	3.013

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2019:

(mill. kr)	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over resultat	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.19	550	4.425	61.294	66.269
Tilgang	24	1.054	44.421	45.499
Fraregning	-256	-818	-34.350	-35.424
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-36	-36
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	87	-25	6	68
Utgående balanse 31.12.19	405	4.636	71.336	76.377

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2018:

(mill. kr)	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over resultat	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Utgående balanse 31.12.17	419	3.236	-	66	3.722
Implementering IFRS 9	66	-	56.743	-66	56.743
Inngående balanse 1.1.18	486	3.236	56.743	-	60.464
Tilgang	76	2.269	18.147	-	20.492
Avhending	-20	-1.079	-13.584	-	-14.683
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-10	-	-10
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	8	-2	-2	-	5
Utgående balanse 31.12.18	550	4.425	61.294	-	66.269

Metode for verdsettelse

Verdsettelsesmetodene som benyttes er tilpasset til hvert finansielle instrument, og har som formål å benytte mest mulig av informasjonen som er tilgjengelig i markedet.

Metode for verdsettelse av finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 er beskrevet i det følgende:

Fastrenteutlån til kunder (nivå 3)

Utlånene består i hovedsak av fastrenteutlån i norske kroner. Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte rentestruer neddiskonteres over løpetiden med en diskonteringsfaktor som er justert for marginkrav. Ved beregning av sensitivitet, er diskonteringsfaktor økt med 10 punkter.

Utlån til virkelig verdi over totalresultatet (nivå 3)

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over totalresultat blir verdsett basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisikoforverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Dersom man dobler worst case scenarioets sannsynlighet i tapsmodellen fra 10 til 20 prosent, medfører det en reduksjon i virkelig verdi på 7 millioner kroner.

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2 og 3)

Verdivurderingen i nivå 2 baseres i hovedsak på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver, valutakurser og kredittmarginer til den enkelte kreditt og obligasjonens eller sertifikatets karakteristika. For papirer vurdert under nivå 3 baseres verdsettelsen på indikative priser fra tredjepart eller sammenlignbare papirer.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer som er klassifisert i nivå 3 omfatter i det vesentligste investeringer i unoterte aksjer. Disse omfatter blant annet 282 millioner kroner i Private Equity-investeringer, eiendomsfond, hedgefond og unoterte aksjer gjennom selskapet SpareBank 1 SMN Invest AS.

Verdsettelsene er i all hovedsak basert på rapportering fra forvaltere av fondene, som benytter kontantstrømbaserte modeller eller multipler ved fastsettelse av virkelig verdi. Konsernet har ikke full tilgang til informasjon om alle elementene i disse verdsettelsene og har derfor ikke grunnlag for å fastsette alternative forutsetninger.

Finansielle derivater (nivå 2)

Finansielle derivater i nivå 2 omfatter i hovedsak valutaterminer og rente- og valutawapper. Verdsettelsen er basert på observerbare rentekurver. I tillegg omfatter posten derivater knyttet til FRAer. Disse er verdsatt med utgangspunkt i observerbare priser i markedet. Derivater klassifisert i nivå 2 omfatter også aksjederivater knyttet til SpareBank 1 Markets' market-making aktiviteter. Hoveddelen av disse derivatene er knyttet opp mot de mest omsatte aksjene på Oslo Børs, og verdsettelsen baseres på kursutviklingen på den aktuelle/underliggende aksjen og observerbar eller beregnet volatilitet.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3 pr 31. desember 2019:

(mill. kr)	Balanseført verdi	Effekt av mulige alternative forutsetninger
Fastrentelån	4.636	-11
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet *	405	-
Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	71.336	-7

* Som beskrevet over er ikke informasjon for å foreta alternative beregninger tilgjengelig

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller finansiere økninger i eiendeler uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger. Styringen av likviditetsrisikoen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir revidert og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets konservative risikoprofil.

Konsernet reduserer sin likviditetsrisiko gjennom retningslinjer og rammer for å oppnå en diversifisert balanse, både på aktiva- og passivasiden. Det er utarbeidet beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Det kjøres månedlig stresstesting på bankens likviditetssituasjon med ulike løpetider og krisescenarier; bankspesifikk, for finansmarkedet generelt eller en kombinasjon av interne og eksterne forhold. Konsernet har som mål å kunne overleve i tolv måneder uten tilgang på ny finansiering samtidig som boligpriser faller med 30 prosent. Banken skal i samme periode tilfredsstillende minstekrav til LCR.

Gjennomsnittlig restløpetid for gjeld stiftet ved utstedelser av verdipapirer er på 3,4 år ved utgangen av fjerde kvartal 2019. Samlet LCR for konsernet var 148 prosent ved utgangen av fjerde kvartal 2019 og gjennomsnittlig samlet LCR var 172 prosent for kvartalet. LCR i norske kroner og euro var henholdsvis 131 og 540 prosent ved utgangen av kvartalet.

Note 17 - Resultat per egenkapitalbevis

Egenkapitalbeviserens andel av resultatet er beregnet som resultat etter skatt fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret. Det foreligger ikke opsjonsavtaler knyttet til egenkapitalbevisene slik at utvannet resultatet er overensstemmende med resultat pr. egenkapitalbevis.

(mill. kr)	Januar - Desember	
	2019	2018
Grunnlag årsresultat som fordeles mellom EK-bevisere og grunnfondskapital 1)	2.458	2.018
Resultat til egenkapitalbevisere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøk 2)	1.572	1.291
Gjennomsnittlig antall utstedte egenkapitalbevis fratrukket egne bevis	129.496.367	129.411.807
Resultat per egenkapitalbevis	12,14	9,97

1) Korrigert årsresultat	Januar - Desember	
	2019	2018
Konsernets årsresultat	2.563	2.090
- ikke-kontrollerende eierinteressers andel av årsresultat	-56	-34
- korrigert for renter på hybridkapital ført direkte mot EK	-49	-37
Korrigert årsresultat	2.458	2.018

2) Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank) (mill. kr)	31.12.19		31.12.18	
	Eierandelskapital	2.597	2.597	2.597
Utjevningsfond	6.144	5.602	6.144	5.602
Overkursfond	895	895	895	895
Fond for urealiserte gevinster	121	99	121	99
Annen egenkapital	-	-	-	-
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	9.758	9.193	9.758	9.193
Grunnfondskapital	5.432	5.126	5.432	5.126
Fond for urealiserte gevinster	68	56	68	56
Annen egenkapital	-	-	-	-
B. Sum grunnfondskapital	5.500	5.182	5.500	5.182
Avsetning gaver	474	373	474	373
Avsatt utbytte	840	661	840	661
Egenkapital ekskl. hybridkapital	16.572	15.409	16.572	15.409
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	64,0%	64,0%	64,0%	64,0%
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	64,0%	64,0%	64,0%	64,0%